

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

В И С Н О В О К

до проектів Законів

про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні
(реєстр. № 10225 від 07.11.2023)

про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні
(реєстр. № 10225-1 від 17.11.2023)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 20 грудня 2023 року (протокол № 113) розглянув проекти Законів про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні (реєстр. № 10225 від 07.11.2023), поданий народним депутатом України Совою О. Г. та про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні (реєстр. № 10225-1 від 17.11.2023), поданий народним депутатом України Швачком А. О.

Законопроекти розроблено з метою створення в Україні ринку віртуальних активів, визначення правил їх оподаткування та забезпечення належного функціонування правових інструментів захисту прав учасників ринку віртуальних активів.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Міністерство цифрової трансформації України своїм експертним висновком до законопроектів щодо запропонованих змін до Податкового кодексу України зазначає наступне:

Відповідно до абзацу восьмого підпункту 141.2¹.4. та абзацу дев'ятого підпункту 170.2¹.2 Основного законопроекту з метою застосування цього підпункту продажем віртуальних активів є: продаж віртуальних активів за грошові кошти; обмін одних віртуальних активів на інші віртуальні активи, а також будь-які інші операції з віртуальними активами, за результатами здійснення яких відбувається перехід права власності на віртуальні активи. Слід зазначити, що з точки зору практичної реалізації ця норма є недіючою, оскільки характер та форми взаємодії учасників ринку, які використовують віртуальні активи, не дозволить

вести ефективний облік, зокрема з метою подальшого оподаткування здійснюваних ними операції. Як наслідок, абсолютна більшість користувачів не будуть декларувати власні доходи від операцій з віртуальними активами.

На противагу цьому звертаємо увагу на абзац десятий підпункту 141.2^{1.4}. Альтернативного законопроекту, де ця норма викладена у такій редакції: З метою застосування цього підпункту відчуженням віртуальних активів є: продаж віртуальних активів за грошові кошти; розрахунок віртуальними активами за придбані товари, роботи, послуги або обмін віртуальних активів на товари, роботи, послуги, за виключенням операцій, коли віртуальні активи обмінюються лише на віртуальні активи”. При цьому доречно наголошується на тому, що обмін одних віртуальних активів на інші віртуальні активи та інші операції з віртуальними активами, внаслідок яких платник податку отримує лише віртуальні активи, не вважаються відчуженням віртуальних активів для цілей цього підпункту.

Згідно з абзацом третім пункту 170.2^{1.5} Основного законопроекту податковим агентом платника податку, який здійснює операції з віртуальними активами, є постачальник послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів. Податковий агент під час здійснення платником кожної операції з віртуальним активом, яка має наслідком відчуження такого активу, нараховує (утримує) податок за ставкою, визначеною підпунктом 167.5.1 пункту 167.5 статті 167 цього Кодексу, та сплачує (перераховує) утриманий податок до бюджету, що не звільняє платника податку від подання річної податкової декларації при отриманні ним доходу, зазначеного у цьому пункті. Так, можна зробити висновок, що постачальники послуг, визначені податковими агентами фізичних осіб поряд зі збереженням цього обов'язку для фізичних осіб мають подавати ще й додаткову власну податкову звітність. Отже, фактично створюються дві групи відповідальних за одне й те ж саме суб'єктів, що є надлишковим використанням людських та державних ресурсів. Цілком зрозуміло, що операції платників податків можуть бути як прибутковими, так і збитковими, тож не є зрозумілим який податок має утримати постачальник при здійсненні особою збиткової операції та як постачальник послуг буде враховувати “збитки”, отримані клієнтом в іншого постачальника послуг. Також вважається, що для фізичних осіб податковий облік, визначення об'єкта оподаткування може суттєво ускладнитися, оскільки таким особам доведеться у річній звітності фактично агрегувати дані з усіх постачальників послуг, послугами яких вони користувалися протягом звітного періоду, в тому числі нерезидентів, а також по угодам, що здійснені без посередництва постачальників послуг. Це буде вкрай складним завданням для платників податків фізичних осіб, що також призведе до тотальної тінізації операцій з віртуальними активами фізичними особами.

Натомість Альтернативний законопроект у підпункті 170.2^{1.5} пропонує інший підхід, згідно з яким фізичні особи декларують власні доходи, виходячи з даних, отриманих від усіх джерел одночасно та, відповідно, мають можливість зменшувати доходи від прибуткових операцій в одного з постачальників послуг на суму збитків від операцій у іншого постачальника.

Також звертаємо увагу на те, що в Основному законопроекті відповідно до редакції пункту 141.2^{1.4}. Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку разом з Національним банком України на підзаконному рівні має бути визначений перелік витрат, що враховується при здійсненні операцій з

віртуальними активами та документів (первинних документів), які є підтвердженням доходів та/або витрат. Це надає відповідним органам, які при цьому не мають відповідних повноважень, мати безпосередній вплив на розмір податкових зобов'язань, що виникатимуть у юридичних осіб. Натомість Альтернативний законопроект не містить положень, які б наділяли регуляторів надлишковими повноваженнями, зокрема такими, що належать до сфери оподаткування та, відповідно, є поза межами їхньої компетенції.

Окремо звертаємо увагу на пункт 196.1.21. Основного законопроект, згідно з яким не є об'єктом оподаткування операції з емісії (створення), введення в оборот та виведення з обороту, обміну, продажу та іншого відчуження віртуальних активів, за винятком віртуальних активів, визначених індивідуальними ознаками. Для цілей цього підпункту операції з продажу, обміну або іншого відчуження віртуальних активів, визначених індивідуальними ознаками, прирівнюються до операцій з постачання іншого об'єкта цивільних прав, право власності на який підтверджує відповідний віртуальний актив, визначений індивідуальними ознаками, якщо операція з постачання цього віртуального активу опосередковує постачання іншого об'єкта цивільних прав. Так формулювання цього пункту не є однозначним, оскільки з другої частини пункту можна припустити, що законодавець мав намір оподатковувати ПДВ не всі віртуальні активи, визначені індивідуальними ознаками, а лише ті з них, що опосередковують постачання іншого об'єкта цивільних прав, при цьому перша частина пункту може тлумачитись таким чином, що основним критерієм необхідності сплати ПДВ є не опосередковане постачання іншого об'єкта цивільних прав, а саме наявність у віртуальному активі індивідуальних ознак. Натомість Альтернативний законопроект у пункті 196.1.21 пропонує інший та цілком логічний підхід, відповідно до якого підлягають оподаткуванню ПДВ лише операції з відчуження службових токенів, тобто тих, що використовуються як інструмент токенизації товарів робіт та послуг реального сектору економіки. При цьому пропонується оподатковувати як операції з службовими токенами як тими, що мають родові, так само й індивідуальні ознаки. Це зумовлено тим, що існує необхідність запобігання можливості використання віртуальних активів з метою зменшення податкової бази ПДВ, що вже існує для базових активів з реального сектору економіки.

Також пунктом 196.1.22. Основного законопроект передбачається звільнення від сплати ПДВ лише для трьох з 10 видів діяльності постачальників послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, а саме: обмін віртуальних активів на грошові кошти; обмін віртуальних активів на інші віртуальні активи; надання послуг з переказу віртуальних активів від імені клієнта тощо. Разом з тим, Альтернативний законопроект передбачає звільнення від сплати ПДВ усіх видів діяльності постачальників послуг, крім надання консультацій щодо віртуальних активів. Це зумовлено орієнтованістю на чітко визначені пріоритети створення нового ринку, неодмінною запорукою чого є зменшення фіскального тиску на нових його учасників до мінімально можливого рівня.

Наголошується також на тому, що Основний законопроект пропонує для фізичних осіб базову ставку податку на дохід у розмірі 18 відсотків. Наразі вважається, що запропонована ставка податку не буде прийнята спільнотою та призведе до суттєвих втрат потенційно можливих надходжень до державного бюджету України в той час, коли будь-які нові джерела податкових надходжень є

вкрай потрібними для держави. Мінцифри вважає, що для ефективного використання ставки податку у такому розмірі правову культуру сплати податків у цій сфері ще слід попередньо сформулювати. Складні умови обрахунку та ставка у розмірі 18 відсотків гарантують практично 100-відсоткову тінізацію галузі. Натомість Альтернативний законопроект передбачає перехідний період. Так Підрозділ 10 “Інші перехідні положення” розділу XX “Перехідні положення” пропонується доповнити пунктом 72 наступного змісту: “72. Тимчасово, починаючи з дати набуття чинності цим Законом, протягом трьох перших звітних років від дати набуття чинності цим Законом для інвестиційного прибутку від операцій з віртуальними активами застосовуються ставки податку на доходи фізичних осіб - 5 відсотків, а протягом наступних п’яти звітних років - 9 відсотків. Право на ставки, передбачені цим пунктом, матимуть ті платники податку на доходи фізичних осіб, сума інвестиційного прибутку від операцій з віртуальними активами яких не перевищує 7 млн. грн. протягом одного звітного року.” При цьому недоцільність використання стимулюючого оподаткування галузі віртуальних активів як інструменту легалізації статків забезпечується наявністю обмеження пільгового обороту межею у 7 млн.грн., тобто на рівні вже існуючого в державі ліміту доходів для ФОПів III-ї групи спрощеної системи оподаткування.

Під час розгляду положень про внесення змін до Закону України “Про віртуальні активи” також виникли певні зауваження. Так в частині п’ятій статті 4 Основного Законопроекту зазначено, що у випадку, якщо цифрові речі, відповідають ознакам одного чи декількох таких понять, як: а) фінансового інструмента відповідно до частини першої статті 7 Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки»; б) вкладу (депозиту) відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність»; в) грошових коштів відповідно до Закону України «Про платіжні послуги», крім токенів електронних грошей; г) сек’юрітизаційної позиції в контексті сек’юрітизації відповідно до законодавства, що регулює відносини у сфері сек’юрітизації; г) страхового продукту за класами страхування життя та класами страхування іншого, ніж страхування життя, а також послуги перестраховування (ретроцесії) відповідно до Закону України «Про страхування»; д) пенсійних виплат у системах загальнообов’язкового державного пенсійного страхування та накопичувального пенсійного забезпечення, - вони не вважаються віртуальними активами, а їхній правовий режим визначається за правилами та вимогами, що встановлені до такого об’єкту цивільних прав. Отже, пропонується регулювати обіг певного кола цифрових речей, які відповідають ознакам одного чи декількох інших визначених понять відповідно до вимог, що встановлені до таких об’єктів цивільних прав. При цьому Основний законопроект не визначає порядок здійснення відповідного регуляторного арбітражу, що неминуче призведе до складнощів на стадії правозастосування та численної кількості судових справ, пов’язаних з його практичним використанням.

Натомість в Альтернативному законопроекті у частині другій статті 2 Закону “Про віртуальні активи” зазначено, що оборот віртуальних активів, які за власним економічним змістом мають ознаки:

- 1) фінансового інструмента відповідно до частини першої статті 7 Закону України “Про ринки капіталу та організовані товарні ринки”;
- 2) вкладу (депозиту) відповідно до Закону України “Про банки і банківську діяльність”;

- 3) грошових коштів відповідно до Закону України “Про платіжні послуги”; 4) сек’юритизаційної позиції в контексті сек’юритизації відповідно до законодавства, що регулює відносини у сфері сек’юритизації;
- 5) страхового продукту за класами страхування життя та класами страхування іншого, ніж страхування життя, а також послуги перестраховування (ретроцесії) відповідно до Закону України “Про страхування”;
- 6) пенсійних виплат у системах загальнообов’язкового державного пенсійного страхування та накопичувального пенсійного забезпечення, регулюються виключно цим Законом за умови, якщо такі віртуальні активи знаходяться в обігу в системі забезпечення обороту віртуальних активів, побудованій на основі технології розподіленого реєстру.

Отже, Альтернативний законопроект не передбачає таких виключень та містить чіткі критерії, з використанням яких процес правозастосування відбуватиметься чітко та передбачувано. Так, Альтернативним законопроектом прямо встановлюється, що будь-які цифрові речі, незалежно від того які ознаки вони мають, є віртуальними активами та регулюються цим Законом у випадку, якщо такі віртуальні активи знаходяться в обігу в системі забезпечення обороту віртуальних активів, побудованій на основі технології розподіленого реєстру. Чіткість у визначенні критеріїв є запорукою відсутності проблем з тлумаченням норм права на стадії правозастосування.

Звертаємо увагу на визначення певних видів віртуальних активів, зокрема токен електронних грошей та токен з прив’язкою до активів. Так статтею 5 Основного законопроекту запропоновано наступні визначення: токен електронних грошей (токен е-грошей, e-money tokens EMT) – це різновид віртуального активу, що має на меті підтримання своєї стабільної вартості шляхом прив’язки до вартості виключно однієї офіційної валюти; токен з прив’язкою до активів (asset-referenced token або ART) – це віртуальний актив, що не є токеном електронних грошей та має на меті підтримання своєї стабільної вартості шляхом прив’язки до вартості будь-якого іншого об’єкта цивільних прав або права на інший об’єкт цивільних прав чи їхнього поєднання, включаючи поєднання з однією чи декількома офіційними валютами чи поєднання декількох офіційних валют.

Вважається, що така класифікація, а також визначення віртуальних активів є невдалими, що було зумовлено різницею правових традицій в ЄС та в Україні. Вбачається, що при спробі здійснити рецепцію регуляторних концептів МіСА до Основного законопроекту було без змін перенесено класифікацію віртуальних активів. Внаслідок цього, наприклад, e-money tokens з МіСА трансформувались в токени електронних грошей, які так само, як і в МіСА, визначені як такі у зв’язку з тим, що вони “мають на меті підтримання своєї стабільної вартості шляхом прив’язки до вартості виключно однієї офіційної валюти”. Однак при цьому не було враховано те, що e-money tokens виокремлені у МіСА в окрему категорію, оскільки передбачається їх подальше використання як засобу платежу. При цьому це не відповідає правовим реаліям в Україні. Зокрема, в Україні наявне обмеження вільного використання іноземних валют як засобу платежу. Наявність в одній категорії токенів, що мають різний правовий режим є ознакою недосконалої юридичної техніки, що завжди суттєво ускладнює подальше правозастосування. До того ж Основний законопроект оперує окремим правовим поняттям “віртуальних

активів, які не є токенами з прив'язкою до активів та токенами електронних грошей” без надання дефініції, яка б розкривала його зміст.

Натомість Альтернативний законопроект пропонує іншу, більш чітку та повну, а також змістовно-логічну класифікацію віртуальних активів, яка полягає у наступному. Віртуальні активи розподіляються на три групи: токени електронних грошей, токени, пов'язані з активами, службові токени та усі інші - некласифіковані віртуальні активи. При цьому токени електронних грошей пов'язані виключно з вартістю гривні та є законним засобом платежу в Україні, а їх обіг регулюється, відповідно, НБУ.

Токени, пов'язані з активами, пов'язані з вартістю будь-яких інших активів, крім гривні та інших віртуальних активів. Службові токени – віртуальні активи, вартість яких пов'язана з вартістю будь-яких активів, що не є віртуальними активами, або груп активів незалежно від їх кількості та виду та у будь-яких комбінаціях (окрім української гривні) та які є зобов'язанням емітента фактично передати відповідні базові активи володільцю цих токенів на попередньо визначених умовах. Тобто це токени, які використовуються для передачі прав на товари, роботи, послуги реальної економіки. Вони також виокремлені з метою надання їм окремого правового режиму обігу та спеціального режиму оподаткування, тобто для досягнення конкретної регуляторної мети. Будь-які інші віртуальні активи є некласифікованими віртуальними активами.

Окремо слід зупинитися на ще одній проблемі у класифікації віртуальних активів – в частині опису правової природи токенів, що визначені індивідуальними ознаками. Так в Основному законопроекті не враховано тієї обставини, що віртуальні активи, які визначені індивідуальними ознаками (nonfungible tokens, або “NFT”) не є по своїй суті самостійним різновидом віртуальних активів, натомість виступають технічним різновидом форми існування віртуального активу (унікальність або наявність родових ознак). Дефініція віртуальних активів, які визначені індивідуальними ознаками в ньому розкривається вкрай невдало та є переобтяженою нерелевантним посиланням на наявність “ознаки у вигляді унікального незамінного цифрового контенту” (частина перша статті 6). Наявність ознаки у вигляді “цифрового контенту”, враховуючи те, що цифровий контент є окремим стосовно віртуального активу різновидом цифрових речей (стаття 179¹ ЦК України) виглядає абсолютно беззмістовно та спотворює реальний стан речей.

Проте вказаний технічний аспект повністю враховано в Альтернативному законопроекті, який одночасно надає дві коректні дефініції взаємозамінних та невзаємозамінних віртуальних активів, суттєво спрощуючи розуміння змісту нормативно-правового акту, технологічних особливостей та правової природи віртуальних активів, а отже й використання нормативного тексту вже на стадії правозастосування. Так Альтернативним законопроектом пропонується визначити взаємозамінні віртуальні активи як віртуальні активи, які визначені родовими ознаками, а невзаємозамінні віртуальні активи - як віртуальні активи, які визначені індивідуальними ознаками.

Також звертаємо увагу на Главу 1 Закону “Про віртуальні активи”, викладену в Основному законопроекті, а саме – Процедура авторизації постачальників послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів. Умови проведення такої авторизації, передбачені розділом VI Основного законопроекту, є надмірно обтяжливими, а терміни її проведення є необґрунтовано завищеними.

Так встановлення умов оприлюднення інсайдерської інформації, заборон на інсайдерську торгівлю, заборони незаконного розкриття інсайдерської інформації, заборони маніпулювань на ринку віртуальних активів, пруденційних та інших вимог й обов'язків для постачальників послуг, передбачені главами 2 та 3 розділу VI, а також розділом VII, є передчасними на стадії запуску ринку віртуальних активів. Окрім фактично безмежних за змістом та обсягом повноважень регулятора, передбачених главою 1 розділу VIII проекту Закону, проект Закону містить й передбачену главою 3 розділу VIII надлишкову систему “заходів правозастосування” таких як “коригувальні заходи”, “заходи втручання”, “заходи впливу контрольного характеру”, “контрольована послуга” тощо.

Крім того, порядок застосування заходів впливу, встановлений статтею 113 Основного законопроекту, є безпідставним та надмірним, а порядок проведення регулятором інспекцій та розслідувань, передбачений статтями 122 та 123 проекту Закону, виглядає резонансно, особливо в частині самостійного визначення регулятором порядку доступу до приміщення фізичної або юридичної особи, що неминуче призведе до зменшення привабливості української юрисдикції.

Також наголошуємо на тому, що передбачений статтею 117 Основного законопроекту, порядок укладення угод про врегулювання наслідків вчинення правопорушення в українських реаліях має чітко виражені корупційні ризики, а порядок розгляду справ про порушення у сфері обороту віртуальних активів є жорстким, а розмір фінансових санкцій, встановлений статтею 112 Основного законопроекту виглядає не виправдано великим. Зокрема, ця стаття передбачає 72 види можливих порушення, 65 з яких передбачає застосування штрафів для юридичних осіб у розмірі до 200 млн. грн. і до 28 млн. грн. для фізичних осіб. Додатково Основним законопроектом введено новий для української правової традиції вид санкцій – “періодичні штрафні платежі” (стаття 125 проекту Закону).

Крім того, стаття 128 Основного законопроекту передбачає встановлення “внесків на регулювання”, при цьому окремо від них стаття 129 проекту Закону передбачає стягнення “плати за надання адміністративних послуг”, що фактично є подвійним стягненням з бізнесу “винагороди за адміністрування ринку”. Запропонований розмір платежів є великим навіть за європейськими стандартами, не кажучи вже про національних учасників ринку, які очікують на розуміння державою складності поточної ситуації та організації й ведення бізнесу в умовах воєнного стану. Разом з цим, вартість ведення бізнесу, пов'язаного з оборотом віртуальних активів, складатиметься не лише з цих платежів, адже необхідність відповідати високим стандартам також становить витрати для бізнесів. Так, згідно з оцінкою впливу MiCA на учасників крипторинку в ЄС, проведеною у 2020 році Єврокомісією, комплаєнс (дотримання регуляторних вимог) для постачальників послуг у сфері криптоактивів призведе до значних витрат. Зокрема, одноразові витрати на впровадження комплаєнсу становитимуть від €2.8 до €16.5 млн, а витрати на дотримання щорічного комплаєнсу — від €2.2 до €24 млн, залежно від типу постачальника послуг¹.

На відміну від Основного законопроекту Альтернативний законопроект наслідуює у відповідних частинах регуляторні підходи та напрацювання, що містяться у Законі України №2074-IX від 17.02.2022 “Про віртуальні активи”. Запропоновані в ньому регуляторні механізми є простішими, зрозумілішими, а

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0380&from=EN>

повноваження регуляторів не є надмірними. Це закономірно збільшує довіру потенційних учасників ринку - постачальників послуг до держави та збільшує шанси залучення вітчизняного та іноземного капіталу у новий ринок.

Окремо слід звернути увагу на концепт допуску віртуальних активів до обороту на території України, запропонований в Основному законопроекті. Так статтею 127 Основного законопроекту встановлюється окремий порядок допуску віртуальних активів до обороту на території України, суть якого полягає в тому, що віртуальні активи які є транскордонною економічною сутністю та існують у цифровому середовищі мають проходити додаткову "легітимізацію" з боку регулятора. Постачальник послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, який вже попередньо отримав авторизацію в регулятора, перш ніж розпочати торги віртуальними активами, повинен додатково отримати дозвіл регулятора на операції з кожним віртуальним активом окремо. Біржа може торгувати сотнями різних токенів. Тож на кожен з них необхідно буде отримати окремий дозвіл від регулятора. Це потенційно займе дуже багато часу перш тим, як бізнес зможе розпочати повноцінну роботу в Україні.

Слід зазначити, що такі положення не є "запозиченим" правовим інструментарієм з МіСА, проте є винаходом його авторів. Цей "винахід" пропонує нічим об'єктивно не обґрунтований та при цьому безпрецедентно високий рівень здійснення регуляторного впливу на галузь економіки, яку ми тільки намагаємось створити в Україні. Альтернативний законопроект не має положень, якими встановлювались би такі або схожі обмеження.

Також акцентуємо увагу на поширенні сфери застосування положень Основного законопроекту на діяльність нерезидентів України, яка здійснюється за межами України. Так стаття 14 Основного законопроекту встановлює вимоги, у тому числі, стосовно нерезидентів щодо публічної пропозиції віртуальних активів, що не є токенами з прив'язкою до активів та токенів електронних грошей. Проблема при цьому полягатиме в тому, що чимало проєктів нерезидентів приймуть рішення не виконувати ці вимоги як надмірно обтяжливі або суб'єктивно надлишкові. Для них буде простіше встановити суцільну заборону на купівлю власних токенів українцями. Тож існує великий ризик, що глобальні криптогравці занесуть українців в так званий чорний список, тобто заборонять нашим громадянам купувати їхні токени. Такі або схожі ситуації вже мали місце на глобальному ринку віртуальних активів. Альтернативний законопроект не містить аналогічних вимог та обмежень стосовно нерезидентів України, а отже мінімізує можливі ризики встановлення відповідного роду обмежень для українців.

Враховуючи викладене, можливо зробити висновок, що прийняття в Україні Основного законопроекту, який є концептуально й текстуально тотожним Регламенту ЄС МіСА, наразі ще є передчасним. Мінцифри зазначає, що після набуття Україною повноцінного членства в ЄС питання відповідності *acquis communautaire* будуть вирішені автоматично, оскільки регламент МіСА стане частиною національного законодавства України, так само як і будь-який інший регламент ЄС є загальнообов'язковим для всіх його членів. Впроваджуючи МіСА, ЄС запроваджує нові стандарти з одночасним створенням й нових можливостей. Відповідно до МіСА, будь-яка компанія, що отримала авторизацію в одній країні-члені ЄС, може пропонувати власні послуги на єдиному європейському ринку для споживачів усіх 27 країн-членів ЄС. Тож цей так званий «паспортний режим» є

значною перевагою європейського регламенту. Водночас Україна, разом з імплементацією положень МіСА не зможе надати подібні переваги власним постачальникам послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, оскільки наразі ще не є офіційним членом ЄС.

Цілком очевидно, що відсутність для українських постачальників послуг доступу до європейського ринку при одночасному запровадженні суворих регуляторних вимог, вартість яких є необґрунтовано завищеною, значно обмежить привабливість української юрисдикції.

Запропонований Основний законопроект не дозволяє здійснити його ефективне доопрацювання, оскільки кардинальної зміни в цілому потребує загальна регуляторна концепція, що була покладена в його основу, запропонована базова класифікація віртуальних активів, предмет його регулювання тощо. Фактично більшість запропонованих в Основному законопроекті регуляторних підходів є передчасними, тобто такими, що можуть бути впроваджені в Україні не раніше вступу нашої держави до ЄС.

Враховуючи викладене, з метою якнайшвидшого впровадження в Україні ефективно працюючого нормативного середовища для обороту віртуальних активів цілком підтримуємо Альтернативний законопроект як такий, що реально відповідає поточним цілям держави та складним викликам сьогодення.

Народні депутати України – члени Комітету при обговоренні законопроектів зазначили про слушність запуску ринку віртуальних активів в Україні, що в свою чергу, призведе до появи в державі ще одного нового й важливого сектору цифрової економіки, реєстрації нових бізнесів, появи додаткових робочих місць, а також нового джерела надходжень до державного бюджету. Члени Комітету зазначили, що саме альтернативний законопроект № 10225-1 встановлює сприятливі умови оподаткування доходів від операцій з віртуальними активами, прості й зрозумілі принципи регулювання й оподаткування, які покладені в його основу, мають на меті також і збільшення інвестиційної привабливості України, закладаючи таким чином надійний фундамент для часів її післявоєнної відбудови.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні (реєстр. № 10225-1 від 17.11.2023), поданий народним депутатом України Швачком А. О., за наслідками розгляду у першому читанні прийняти за основу.

2. Направити Висновок про розгляд зазначених законопроектів до Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО